

welgeteld acht-en-dertig gulden in kas en haar was haar in Den Haag verschijnend dagblad, *De Nederlander*, ontnomen.

Dit blad was aanvankelijk een Kuypertiaans dagblad geweest – de Savornin Lohman had er zich in 1892 meester van weten te maken doordat een van zijn vermogende vrienden tersluiks meer dan de helft van de aandelen had opgekocht, waarna die vriend op een aandeelhoudersvergadering had weten te bereiken dat Lohman tot hoofdredacteur werd benoemd. In '41 was *De Nederlander* door de bezetter verboden – aan het einde van de bezetting stond vast dat het blad op grond van de Londense besluitwetgeving als het ware automatisch weer zou kunnen verschijnen. Opnieuw als dagblad van de CHU? Op dat punt ontstond verdeeldheid binnen de raad van commissarissen van de vennootschap die *De Nederlander* had uitgegeven: de president-commissaris, de Rotterdamse hoogleraar F. de Vries, en drie van de vijf commissarissen stonden op het standpunt dat de CHU haar bestaansrecht had verloren, en hoewel de statuten van de onderneming bepaalden dat *De Nederlander* op de grondslag stond van het program en de beginselen van de CHU, hadden zij besloten het meest invloedrijke lid van de vroegere commissie van hoofdredactie, mr. G. E. van Walsum, opnieuw te laten optreden, hoewel het hun bekend was dat deze, in '40-'41 secretaris van het hoofdbestuur van de CHU en tijdens de bezetting vertegenwoordiger van de partij in het Politiek Convent, het blad een bredere, niet-uitgesproken christelijk-historische grondslag wilde geven. Van Walsum was namelijk aanhanger geworden van de denkbeelden van de Nederlandse Volksbeweging en voelde zich bovendien zeer verwant met die voormannen van de Nederlandse Hervormde kerk welke de 'herkerstening' van Nederland in hun vaandel hadden geschreven – een, naar het leek, krachtige stroming, die zich evenwel na de bevrijding niet in een dagblad zou kunnen uiten. In de hongerwinter maakte van Walsum, die toen secretaris van de Rotterdamse Kamer van Koophandel was, het aan Tilanus (als gijzelaar ontslagen) duidelijk dat hij *De Nederlander* zoal niet van de christelijk-historische beginselen dan toch van de Christelijk-Historische Unie wilde losmaken – Tilanus reageerde met te zeggen dat hij hem in dat geval onmiddellijk een kort geding zou aandoen.

Van Walsum zette door. Onder de indruk van Tilanus' aankondiging onderzocht hij in de laatste bezettingsmaanden of na de bevrijding wellicht *Het Algemeen Handelsblad* of *De Telegraaf* kon worden voortgezet op grondslag van de Volksbeweging en van de nieuwe richting onder de hervormden; dat bleek niet mogelijk. Het gevolg was dat hem, toen hij op vrijdag 11 mei een vergadering van de Urgentieraad van de Algemene